

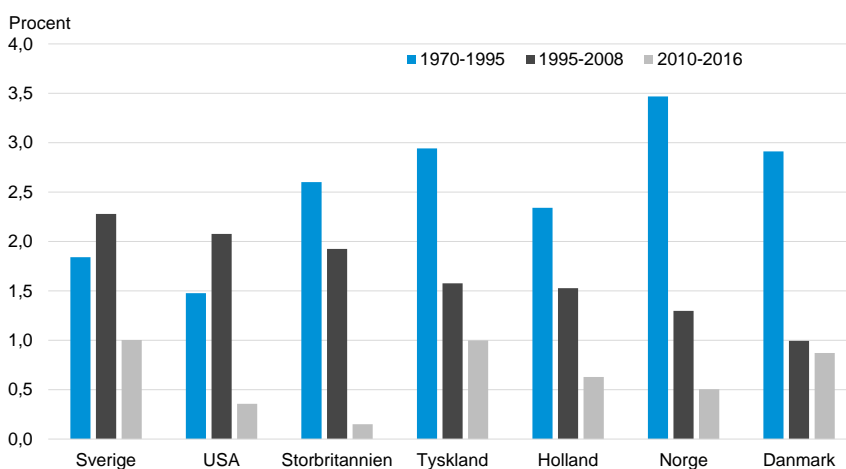
Brancheforskydninger bremser væksten i produktiviteten

Produktivitetsvæksten hæmmes i disse år af, at der sker en brancheforskydning over mod mere lavproduktive job. Siden 2010 har brancheforskydninger sænket produktivitetsvæksten med 0,3 pct. point om året. Men der sker samme glidning i andre lande, og samlet set har Danmark klaret sig relativt pænt produktivtæsmæssigt fra 2010-2016 efter en meget dårlig periode frem til finanskrisen.

Mange vestlige lande har oplevet en opbremsning i produktivitetsvæksten sammenlignet med før 1995. Danmark var et af de lande, der oplevede den voldsomste opbremsning særligt i årene frem til finanskrisen. Men efter krisen klarer vi os noget bedre.

Produktivitetsvæksten er bremset op i flere lande

Vækst i reelt BNP pr. arbejdstime

Kilde: OECD

Andre lande er kommet ned på og under Danmarks lave produktivtetsvækst

Produktiviteten har fortsat udviklet sig svagt herhjemme efter krisen, men væksten er bremset betydeligt op i flere af de andre sammenlignelige lande. I perioden fra 2010 til 2016 har Danmarks samlede produktivitet for hele økonomien derfor udviklet sig på linje med Sverige og Tyskland, mens væksten har været højere end i Norge, Holland, Storbritannien og USA.

Det betyder dog ikke, at Danmark har fået en tilfredsstillende produktivtetsvækst, men alene det, at andre lande er kommet ned på samme lave vækstrate som os. Vækst i produktiviteten er vigtig, da det er den, der driver vores velstandsudvikling. En lav vækstrate i produktiviteten betyder derfor, at vi ikke oplever den samme velstandsudvikling som tidligere.

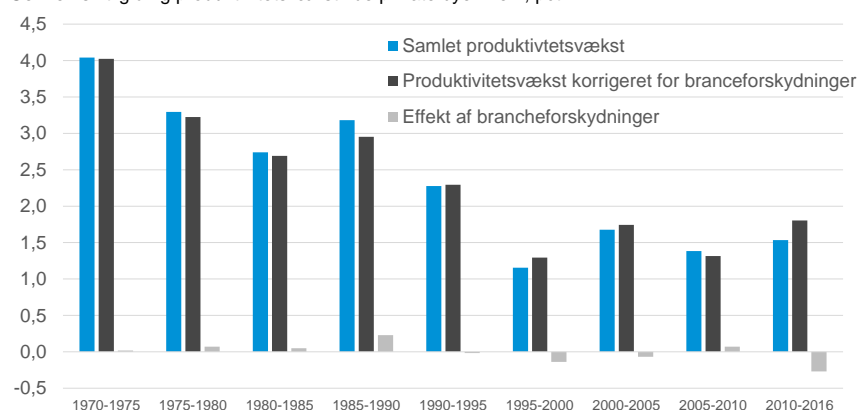
Brancheforskydninger siden 2010 har reduceret produktivtetsvæksten med 0,3 pct. point om året

Fra 2010-2016 har brancheforskydninger bidraget til lavere produktivtetsvækst

De seneste seks år har Danmark oplevet et historisk stort negativt bidrag til den samlede produktivtetsvækst fra, at der bliver relativt flere ansat i job med lav produktivt (og eller produktivtetsvækst) og relativt færre i job med høj produktivitet(-vækst). Brancheforskydninger betyder således i dag mere for vores samlede produktivtetsudvikling end tidligere –og med negativt fortegn. De seneste 6 år har brancheforskydninger således reduceret den samlede produktivtetsvækst i de private byerhverv med 0,3 pct. om året i gennemsnit. Det bidrager til, men er langt fra den eneste forklaring bag den lave produktivtetsvækst.

Erhvervsforskydninger påvirker produktiviteten

Gennemsnitlig årlig produktivtetsvækst i de private byerhverv, pct.

Anm: Den uændrede brancestruktur tager udgangspunkt i de præsterede arbejdstimer i brancherne i starten af perioden. Beregningerne er foretaget på Danmarks Statistiks 19-gruppering, og der kan være betydelige sammensætninger inden for hver af disse brancher også.
Kilde: DI-beregninger pba. Danmarks Statistik

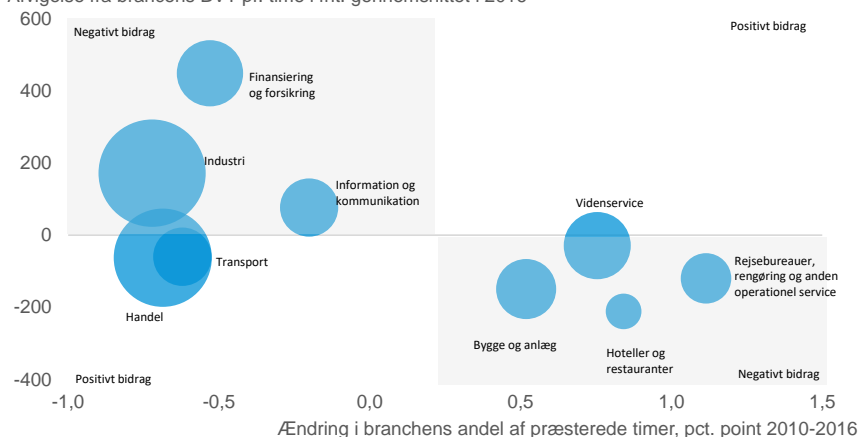
Størst vækst i beskæftigelsen i lavproduktive brancher

Siden 2010 er antallet af præsterede timer i de private byerhverv steget med næsten seks pct., men det er især en vækst, der er foregået inden for brancher, hvor produktiviteten ligger lavere end gennemsnittet. Det gælder f.eks. inden for hoteller og restauration, bygge og anlæg samt rejsebureauer, rengøring og anden operationel service. Jo større en andel af beskæftigelsesvæksten, der ligger i brancherne med lav produktivitet, jo mere trækker det ned i den samlede produktivitetsvækst.

Omvendt er andelen af den samlede beskæftigelse i de private byerhverv faldet i de brancher, der har en relativ høj produktivitet, f.eks. inden for industrien, finansiering og forsikring samt information og kommunikation.

Brancheforskydninger fra 2010-2016 har et negativt bidrag

Afvigelse fra branchens BVT pr. time i fht. gennemsnittet i 2016

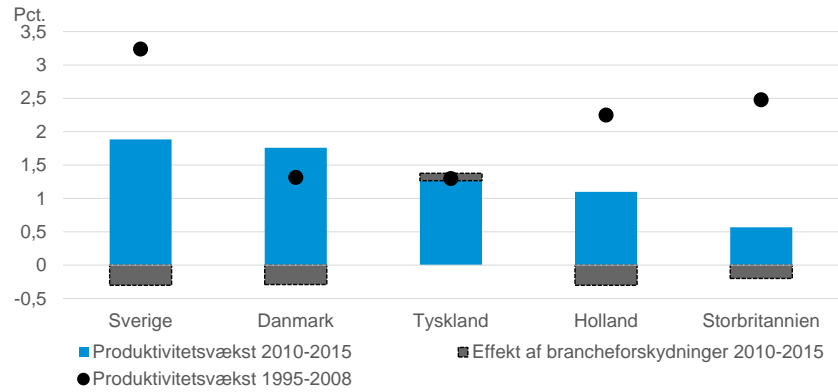
Anm: Boblernes størrelse angiver deres andel af antal præsterede timer i forhold til det samlede antal præstede timer inden for private byerhverv. Et par af de mindre brancher herinden for er udeladt af figuren, men dog med i beregningerne.
Kilde: DI-beregninger pba. Danmarks Statistik

Også negativt bidrag fra brancheforskydninger i andre lande

Det er ikke kun i Danmark, at forskydninger i beskæftigelsen mellem brancher trækker den samlede produktivitetsvækst ned. Også i lande som Holland, Sverige og Storbritannien ville produktiviteten have været højere, hvis branchesammensætningen havde været uændret. Bidraget er også her forholdsvis beskeden og kan derfor ikke forklare den store afmatning, man har set i produktivitetsvæksten i de lande.

Brancheforskydninger kan ikke forklare produktivitetstilbageslag

Årlig produktivetsvækst private byerhverv og effekt af brancheforskydninger 2010-2015, udvalgte lande

Anm: Private byerhverv indeholder her fremstilling, bygge og anlæg, handel og transport, restauration og hotel, information og kommunikation, finans og forsikring, erhvervsservice og anden service.
 Kilde: DI-beregninger pba. Eurostat

Brancheforskydninger trækker også ned i andre lande

Omvendt gælder det i Tyskland, hvor brancheforskydningerne har bidraget til at løfte den samlede produktivetsvækst med 0,1 pct. point. Det skyldes blandt andet, at en række brancher, hvor produktivetsniveauet er højere end gennemsnittet, f.eks. fremstillingsindustrien, er vokset mere relativt til de andre brancher i Tyskland.

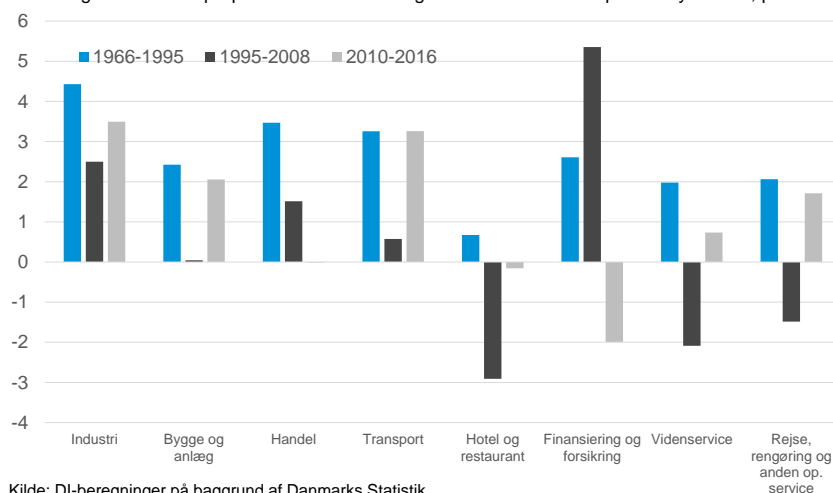
Lav produktivetsvækst siden 1995, men nogle brancher på vej op

Forskellig produktivetsudvikling mellem brancher

Generelt udvikler produktivitet sig svagere i servicebrancherne, om end de fleste har fået rettet lidt op på den meget svage og til tider negative udvikling, som vi oplevede i perioden 1995 til 2008. Der er dog tale om brancher, der ligger betydeligt under produktivetsvæksten inden for eksempelvis industrien. Udover brancheforskydninger i retning mod brancher med lavere produktivetsniveau, så oplever en række af disse brancher også en lavere produktivetsvækst.

Flere brancher har genfundet vækst i produktiviteten, men ikke alle

Gns. årlig vækst i BVT pr. præsteret time i udvalgte brancher inden for private byerhverv, pct.

Kilde: DI-beregninger på baggrund af Danmarks Statistik

Siden 2010 har der i Danmark inden for fremstillingsindustrien, bygge og anlæg, transport og operationel service været relativ høj vækst i produktiviteten sammenlignet med tidligere. I samme periode har der omvendt været en forholdsvis afdæmpet produktivitetsvækst i vidensservice, handel samt hotel og restaurant, mens produktiviteten har været direkte faldende inden for finans og forsikring.

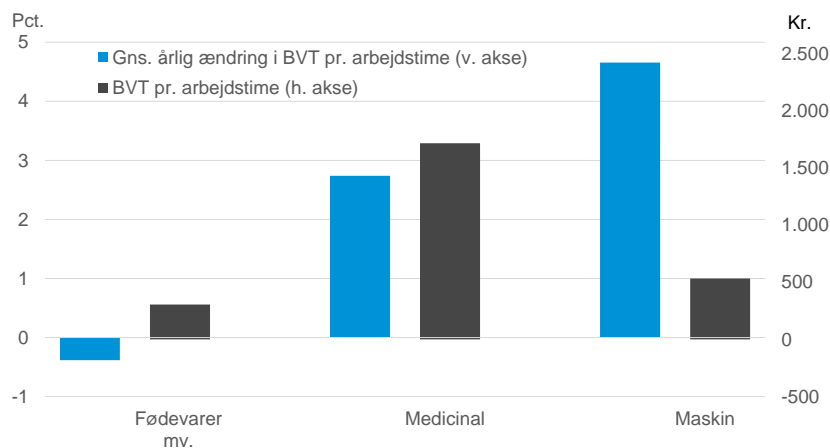
Stor forskel inden for samme branche

Selvom industrien har en bedre produktivitetsudvikling end de fleste andre hovedbrancher, er der dog betydelig forskel på, hvilken del af industrien man hører til. Således har produktivitetsudviklingen siden 2010 været svagt negativ inden for fødevarer men positiv inden for medicinal og høj inden for maskinindustri. Fødevarerområdet er ellers et område, der i forvejen har en meget lav produktivitet, mens medicinalindustrien ligger i den høje ende. Forskellene mellem brancherne er med andre ord blevet større¹.

¹ DI-Indsigt (2017) "Få vækstkometer står for næsten al fremgang i produktiviteten". <http://publikationer.di.dk/dikataloger/740/>

Også stor forskel inden for industrien

BVT pr. arbejdstime 2015 og gns. årlig ændring heri 2010-2015 i udvalgte underbrancher inden for industrien

Kilde: DI-beregninger på baggrund af Danmarks Statistik

Stor forskel i produktivtetsudviklingen inden for brancher i mellem lande

Som i Danmark afviger produktivtetsudviklingen meget på tværs af brancher også i andre lande. Men der har siden krisen været en bedre produktivtetsudvikling i en række brancher i Danmark sammenlignet med udlandet.

I et internationalt perspektiv er det især inden for den danske fremstillingsindustri, transportsektor, operationel service, information og kommunikation samt bygge og anlæg, at vi har haft højere produktivtetsvækst end i de sammenlignelige lande. Således var den gennemsnitlige vækst i produktivteten inden for fremstillingsindustrien 3,7 pct. i Danmark fra 2010 til 2015, hvor den var 2,2 pct. i Sverige og mellem 1,2 og 1,5 pct. i Tyskland, Holland og Norge. Omvendt er det især inden for handel samt finans og forsikring, at den danske produktivitet har udviklet sig svagere end i udlandet.

Produktivtetsudvikling i udvalgte brancher
Gennemsnitlig årlig vækst i procent, 2010-2015

	Danmark	Tyskland	Sverige	Holland	Storbritannien	Norge
Fremstilling	3,7	1,2	2,2	1,5	0,1	1,5
Bygge og anlæg	2,3	0,1	-2,0	1,9	0,4	-0,2
Handel	0,3	2,9	3,2	2,5	2,2	3,3
Transport	3,5	-1,6	3,0	1,6	0,7	1,0
Hotel og restaurant	0,3	2,0	-0,1	-0,6	-1,2	0,7
Information og kommunikation	5,5	4,0	2,2	1,0	-0,1	1,6
Finans og forsikring	-0,9	1,8	5,0	0,0	-0,7	4,0
Videnservice	0,7	-0,9	2,6	1,0	1,3	0,0
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	2,4	1,3	1,1	1,7	2,8	0,0

Kilde: Eurostat og DI